

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.	Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre. 4 kor. 50 fl.	Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre. 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Magyarország háboruja.

Goluchovszki vetése.

Goluchovszki hadügyminiszter Krieghammer ellen intrikált s ezzel el akarta terelni a figyelmet önmagáról és legalább egy időre biztosítani a saját állását.

Ez a játék most már alig fog sikerülni, mert maguk az események élénk világitásba helyezik mindazokat a baklövéseket, melyeket a külügyminiszter ur elköveztett. Goluchovszki vetése vigan burjándzik és ha hamarosan nem akad új ember, aki kigyomláni képes, vagy meg nem óv bennünket az Uristen: megeshetik, hogy rövidesen háboruba keveredhetünk Oroszországgal, a mi nyomorúságos gazdasági helyzetünkben éppen még hiányzott.

Ez ravasz háboru találna lenni, melyben szövetségeseink támogatására keveset számíthatunk. A hármasszövetség tudniillik azt mondja, hogy a szövetségesek megtámadtatás esetén tartoznak egymást segíteni. Ez Németország-

nak és Olaszországnak jó, mert őket Franciaország vagy az előbbi Oroszország közvetlenül támadhatja csak, de nekünk semmit sem ér. Bennünket Franciaország egyáltalán nem támad, Oroszország pedig nem jön egyenesen nekünk, hanem szépen elfoglalja a Balkánt, mire mi támadjuk őt és ezzel eljártuk igényünket a szövetségesek támogatására.

Olaszország különben sem nagyon hajlandó Ausztriát kihúzni a hinárból és Németország nagyon is önző ahhoz, hogy a végszükség beállta előtt valamibe avatkozzék.

Most már félhivatalosan is beismerik Goluchovszki tehetetlenségét. A „Pester Lloyd“ ma már vezércikkben megint Magyarországot nevében a külügyminisztert, hogy ügyeljen a Balkánra. Ez magyarul annyit tesz, hogy a Lloyd Bécsből kapott intelmet, hogy jó lesz a külügyminisztert kikérdezni, még pedig Magyarország nevében.

Ennek a „Magyarország nevében“ nagy jelentősége van. A tényleg megbukott és bukását

busásan megszolgált közös hadügyminisztert Magyarország nevében kell megbuktatni és helyébe valószínűleg magyar embert kell ültetni, hogy Magyarországot lehessen lelkesíteni azért a háborúért, melyet Ausztria nagyhatalmi állása kedvéért kell esetleg megvívni.

Ausztria nagyhatalmi állása és dynasztikus érdekek azok, melyekért Magyarország évszázadok óta vérzik és fizet.

Az igaz, hogy Goluchovszki rossz diplomata, de az is igaz, hogy ezt Bécsben csak most veszik észre, mikor az orosz a galíciai határokon már felvonul, mikor az egész Balkán már orosz befolyás alatt áll, mikor a Pruth mellett már 180,000 főre menő orosz sereg gyűlt egybe és az orosz hadihajók a berlini szerződés tilalma ellenére már a Fekete-tengeren és az Al-Dunán járnak.

Az osztrák diplomaták egy gondolattal, az osztrák hadvezérek egy hadsereggel késnek el rendesen, tehát most is.

Adja az Isten, hogy a há-

A rossz anya.

— Rajz. —

Mihály Andorné előtt nem volt titok, hogy barátnői, ismerősei általában rossz anyának tartják őt. Csak mosolygott és nem változtatott semmin.

A szemébe persze senki se mondta ezt, mert az emberek ritkán mondják meg egymásnak, amit egymás felől gondolnak, de annál inkább hangoztatják azt egy harmadik előtt, ha valami kifogásolni való van abban a másikban.

Mihály Andorné tehát hálás tárgy volt e tekintetben. Ugy kéz alatt aztán az ő fülébe is eljutott az általános vélemény, amit „mondják“ czímen juttattak hozzá az u. n. jó barátok.

Hát igen, Mihály Andorné rossz anya volt; s ha ezt kétségbe vonta valaki, vád- lói csak rámutattak arra a három kis leányra, a kik közül hat éves volt a legifjabbik és tizesztendős a legidősebbik.

— Ugy néz ki ez a három szép kis leány, mint három ágról szakadt; hangzott minden oldalról.

Pedig nem voltak rongyosak, tisztá-

talánoknak se mondhatta őket senki, de olyan toldott foltozott ruhácskákból mentek az iskolába, sőt ünneplőjük is annyira egyszerű volt, hogy Barna Kálmáné, Mihályné egyik legjobb barátnője, nem egyszer hárított férjére ezzel, ha esetleg vonakodott elegendő pénzt adni:

— Talán azt akarnád, hogy úgy járassam gyermekeimet, mint Mihályné? Arra születni kell. Én nem születtem lelketlen anyának.

Annyi tény, hogy ha gyermekei piperezésében jut érvényre az anyai jószág, Barna Kálmáné a Grachusok anyjával vetekedhetett.

— Te még az idén sem iratod be két kisebbik leányodat a tánczóra?

— Elég lesz a jövőre. Én nem neveltem gyermekeimet abban az elvben, hogy előbb tanuljon tánczolni, mint imádkozni.

— Na meg egy kissé egyszerűen is iratod őket arra, hogy a tánczórán megjelenhessenek; csipte meg kissé a jó barátnő...

— Az nem hoz zavarba.

— Nem gondolod, hogy ezzel a hanyag öltözködéssel rendetlenséghez szoknak és nem fejlődik ki az izlésük.

— Soha se rongyosok, soha se piszkosak és csak ez esnek a rend rovására. Ilyenkor még nem fejlődik az izlésük. A gyermekek piperézése csak az anyák hiúsága; felett nyugodtan Mihályné.

Barnáné elhallgatott, de egy harmadik előtt élénk kifejezést adott nézetének.

— No hát ez botrány, amit Mihályné végbe visz. Ő is csak állami hivatalnok felesége és egy fokkal sincs alattam. Igazi léha asszony, akinek vétek ez a három édes gyermek.

Annyi bizonyos, hogy furcsa látvány volt egyúttal a Mihály és Barna gyermekek.

Az utóbiak még hétköznap is úgy néztek ki, mint valami grófkisasszonyok és urfiak, míg amazok az ő kitoldott, kifakult ruhájukban éppen nem voltak kirakatba való minták.

Az is igaz, hogy hovahamarább kevésnek bizonyult Barna fizetése és felszínre kerültek azok a bizonyos féltelmes alakok, akik mézédés arccal nyitnak hitelt, de mulaszsz csak el egy részletet, vészjósló ábrázattal emlegetik a főnököt...

Ebben a tekintetben Mihály Andornak békessége volt, hanem egyes észrevételek

A szabadalmazott „JOHN“-féle kémény-toldal minden kéményt megjavít. A szél bármely irányból és bármily erővel fúj is, mindig elszívólag működik. A füst kitérülését nem gátolhatja meg soha. A nap csak kedvező hatást gyakorol a kémény huzatára. Eső javítja a kémény huzatát. Rozsdásodás és kormosodás rendkívül egyszerű szerkezeténél fogva lehetetlen. Felszerelése bárki által eszközölhető. Olcsóbb és jobb minden, hasonló szerkezetű kéménytoldalnál. A szabadalmazott „JOHN“-féle kéménytoldal egyedül kapható: Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

borus veszedelem csak veszedelem maradjon és valami ügyes diplomata képes legyen még békés rendet csinálni, mert nem tudunk áldatlanabb dolgot elképzelni, mint vérünket és pénzünket mérhetetlen tömegekben tőlünk idegen érdekeknek feláldozni.

Nem Magyarország nyugtalan, hanem Bécs és Ausztria nyugtalan és a nagyhatalmi állás alatt földrengés készül. — Magyarország bástya legyen és védje meg Ausztriát az orosz ellen, mint hajdan megvédte a németek és törökök ellen.

1849-ben az orosz szivesen látták magyar földön; akkor Bécs hívta, hogy önmagát mentse a magyaroktól, most a magyarokat hívja, hogy mentse meg az oroszoktól.

Egy szó annyi, mint száz: Ausztria politikájában Magyarország vagy áldozat, vagy balek.

Az orosz készülődések.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 28.

Most már nyilvánvaló, hogy Oroszország a Balkánon előállható komplikációkra való tekintettel nagy arányú katonai előkészületeket tesz az Aldunán, melyek első sorban monarchiánk ellen irányulnak.

Oroszország délnyugoti részében az összes vasútvonalakon oly nagymérvű csapatszállítás történik, mint amilyen csak mozgósítás idején szokott megesni.

A Pruth folyónál ez idő szerint körülbelül 150.000 katona van, a román határ felé pedig még mindig tol-

nak előre csapattesteket úgy, hogy e hó végén egy 200.000 főnyi orosz sereg fog készen állani ezen a vidéken. A Duna torkolatának Oroszországgal határos partjain lévő várakat nagy sietőséggel megerősítik, a dunai hajóhadat pedig legutóbb is négy hajóval szaporították.

Ez előkészületekből kitűnik, hogy Oroszország oda törekszik, hogy a Duna egész torkolatát bármely pillanatban katonailag megszállhassa, miáltal Románia esetleges akcióját teljesen megbéníthatja.

POLITIKAI HIREK.

A szolgálati pragmatika ügye.

A közigazgatási reformmal kapcsolatosan a belügyminiszterium kodifikáló osztálya már régebben javaslatot dolgozott ki, mely hivatva van a közigazgatás terén működő tisztviselők jogviszonyait szabályozni. Az állami tisztviselők ismert mozgalma során az érdekelt körök mindinkább sürgetik a szolgálati pragmatika létesítését, mely kívánság a kormány részéről nehézségbe nem ütközik és ezért a belügyminiszteriumban már elkészített javaslatot megküldik valamennyi miniszteriumnak, hogy annak alapján az összes állami tisztviselőkre kiterjedőleg egyöntetűen szabályoztassék a kérdés.

TÁRSAS ÉLET.

A plébános és rabbi fogadása.

Egyik közeli alföldi városban — melynek lakói kurucz-voltokról nevezetesek — szelítiben beszéltek most a következő érdekes, mulatságos esetet: Három gyermekkori jó barát: egy református, egy róm. kath. és egy zsidó, — kik együtt jártak a községi elemi iskolába — még első gimnázista korukban fogadást tettek, hogy örök barátságban élnek. A zsidó fiu hamar otthagya a gimnáziumot; az apja, aki kereskedő volt,

megbukott, elszegényedett és rabbinövendékek adta a fiát.

A másik kettő tovább tanult. A gimnáziumot együtt, egy intézetben végezték. Ezelőtt pár évvel ismét összekerült a három jóbarát: mind a három pap volt már ekkor. A református pap a zsidó rabbi-val egy városban lakott, a kath. vallásu pajtását pedig a szomszédvárosba nevezették ki plébánosnak. Megható volt a viszontlátás. Barátságukat nemcsak följuttatták, hanem még bensőbb lett. Mikor csak tehettek, a három fiatal pap együtt volt, együtt boroztak, együtt szórakoztak, el is nevezték őket „triumvirátus“-nak. Barátságukat nem zavarta semmi, még az országos zsidó fölhajszolt vallási viták sem, legfeljebb annyit, hogy az erősen ortodox zsidók kezdték nem jó szemmel nézni, hogy az ő papjuk a jók papjaival olyan nagy barátságban van.

Pedig aggodalomra nem volt okuk, mert a rabi szorosan alkalmazta magát még az életben is vallása szokásaihoz: tréfiához nem nyult volna, a miért a másik kettő nem hogy gunyolta volna, sőt becsülte. Egy ízben a plébános — disznótorra hívta a jó ismrőseit, barátait. A rabbi jóllakva jelent meg s csak borozott. (A bor meg a dohány szent zsidónál nem tréfi.) Vidám beszélgetés közben egyszer oda szolt hozzá a plébános, hogy a rabbi csak nézi, hogy ők hogyan küzködnek a jóféle hurkák s kolbász elfogyasztásával:

— Te Jakab, mikor eszel már szalonnát?

— Majd a te lakodalmadon! — vágott vissza hirtelen a rabbi.

Lőn erre kacagás. A plébánosnak annyira tetszett a hihetetlennek tetsző, talpraesett válasz, hogy nevetve tréfás fogadásra nyújtotta a kezét:

— Áll a fogadás!

— Áll! zugta rá a társaság s kacagva tovább ittak.

Alig mult el egy év, a plébános vőlegény lett. Lemondott a plébániájáról, le a vallásáról. A református vallásra tért át s ma egyik vidéki református gimnáziumban tanár. A napokban küldte szét a meghívót az esküvőjére. A rabbiéra még külön is írt pár szót, ennyit:

— „Áll a fogadás!”

Hire ment az esetnek, ahol a rabbi lakik s most kíváncsian várják, különösen a rabbi hitfelei, hogy a rabbi is teljesíti-e a fogadás reá vonatkozó részét?

az ő füléhez is eljutottak és néha-néha megkoczkáztatott egy megjegyzést a gyermekek ruházkodását illetően, a mire csak nyugodt mosolylyal felelt a felesége és a rendes választ ismételte:

— A gyermek piperezése csak az anyák hiúságának megnyilatkozása. A gyerekek jól tanulnak, illedelmesek, jó viselkedésűek, egyébbel ne törődj.

Beírta annyival és maradt minden a régi. A régi szolás szapulás sem szűnt meg:

— Rossz anya, ki csak magára költ; sőt még ki tudja, miben mesterkedik. Sokat jár a postára.

— A postára?

— Oda biz lelkem. Nem egyszer látam berohaanni a kerületben lévő postahivatalba. Tyhja, azok a bizonyos poste-restante levelek egyik fő vonzereje a flirtelő, a divatos asszonyoknak.

Ebben nem hazudtak, mert Mihályné sűrűn eljárt a postára.

Mit keresett ott?

Majd kiderül. Nem hagyja magát az igazság.

Multak az esztendőök, kire jobb, kire rosszabb sorsot zudítva.

A Barnáék sorsa nem volt valami fényes és mire szóba került, hogy a gyermekeket bevezessék a világba, a hol aztán kéréje mutatkozott az egyik leánynak, a szegény apa sok éjet virasztott át, hogy miből szerezze meg a köteles kelengyét, mert ennyit már mégis kell adni a leánynak.

Ez alkalommal újra Khon urhoz kellett fordulni. Ki ne tudná, hogy mit jelent ez?

Bizony nagy sor szegény embernek a leánygyermek, — sohajtott föl Mihály Andor; — ha nem akad szerencséje, nagy csapás, de ha akad, attól is megfájul a szegény szülők feje, szolt bizalmas körben.

A felesége rendes jóízű mosolyával hallgatta.

Mosolyog?! Hát mit bánja gyermekeit az a rossz anya, aki parányi koruktól annyit se törődött velük, mint a kakuk a fiókáival.

Nem, nem törődött; mindenki erősítette, hát igaznak kell lenni.

Kéréje akadt a legkisebbiknek. Tisztességes, jóra való ember. Nem valami gazdag, csak éppen szerelemben volt dus a szíve. A lány is szerette, de nagyon.

Mihály Andor igent mondott.

— Hanem most, most kezdődik a megpróbáltatás; nyoszörgött a szegény tisztviselő. Kelengyéről kell gondoskodnunk.

Mihály Andorné megint csak mosolygott. Odament az almáriumhoz és kivett onnan egy vékony rózsaszínű könyvecskét. Szeliden szolt:

— E miatt ne emészd magad, édes uram, mert erről én gondoskodtam.

— Te? !...

Ezerkettőszáz korona; olvasta álmélkodva. Hát honnan szerezted ezt össze.

Hisz elégséges pénzt adtál minden hónapban. Hát ez abból került, fiam, meg a fölösleges költségből, mely a gyermekek piperezésére volt szánva. Évenként egy-egy olcsó ruhácska pótolja a sok nélkülözhető rongyot. Tizenhat esztendő óta mindegyik számára szépen összetakaríthattam ebből a kelengyét.

Mihály Andornak köny gyűlt a szemébe. Hálásan csókolta meg kezét annak a rossz anyának.

Kövér Ilona.

VIDÉK.

Az utolsó ebéd. Slaták János nagyjankai ötvenkét éves földműves, kedélyesen és meglehetősen jó étvágygyal ebédelt tegnap családjá körében. Ebéd után bement a kamrába, hol délutáni álmát szokta aludni. Két óra felé felakarták költeni a hozzátartozói, kik rémülve látták, hogy holtan csüng egy erős vasszegen. Hat gyermeket hagyott maga után. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Megfojtotta a feleségét. A gyulai kir. törvényszék fogházába; — mint nekünk írják, — egy embert kísértek, aki azzal van vádolva, hogy megfojtotta a saját feleségét. Horvát Ferencnek hívják, módos békési gazda, de a vagyon nagyrésze az asszonyé volt, ezért folytonosan czivakodtak. Hefőn éjjel a réti tanyán azt mondta Horvát két felnőtt fiának, hogy ő kinn alszik a kazlak között, de a helyett, hogy lefeküdt volna, hazament a községbe, hol a felesége hat éves kis leánykájával már aludt. Horvát rátámadt az alvó asszonyra s puszta kézzel megfojtotta, aztán melléje fektette a kis leányt s visszament a tanyára. A kis leány költögette az anyját, de mikor nem mozdult, ijedtében sirni kezdett s átszaladt a szomszédokhoz segítségért. Így tudódott ki a gyilkosság. Horvátot másnap letartóztatta a csendőrség, de konokul tagad. Nem akarja beismerni, hogy ő fojtotta meg a feleségét, az állítja, hogy egy pillanatig sem távozott a tanyáról. — Csakhogy a saját gyermeke, a hat éves kis leány ellene vall, mert megismerte az apját, mikor éjjel őt az anyja mellé fektette. Most már a törvényszék vizsgálóbírója folytatja a további vizsgálatot.

KARCZOLATOK.

Ha a színigazgatók a pályázati memorandumban felsorolt ígéretük szerint vezetnék a színházakat, az esetben minden vidéki színháznál oly magasan állna a nivó, hogy tulszárnyalná még a Komjáthy emelvényeit is.

A debreczeni színházpályázat sorsa is eldőlt a színházbizottságban.

Makó őt, Komjáthy hét szavazatot kapott. Nem csuda tehát, ha elbukott Makó, mikor az ellene szavazók heten voltak.

Krecsányi a primadonnájával való pörét elvesztette.

Ez a pörvesztés egy kicsit meg őrl(e)i Krecsányinak a pénzkészletét.

Franciaország a császár látogatása miatt lázban ég.

Még lángba is borulhat.

A császár és Loubet elnök barátságosan akarnak közbelépni az angolok érdekében.

E barátságban azonban alighanem az angolok iszszák meg a levét.

Egy szocialista jelölt a nép javára leakar mondani a képviselői napdíjakról.

Ezt a fehér hollót a mai kapzsi világban lámpással kellene mutogatni.

Az angolok úgy harcolnak, mintha egy vén asszony szoknyája lenne a lobogójuk.

Egyre kiabálják, hogy győztek s a mellett egyre — szaladnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Üzletlátogatás éjjel. Csak néhány héttel ezelőtt történt, hogy Nánássy Lajos vaskereskedőnek üzletébe Sass Vizslovsky József kőműves napszámos be akart törni. Az erős vasajtókat nem tudta felfeszíteni és így a bűnös kísérlete meghiúsult. A debreczeni rendőrség néhány nappal a tett elkövetése után elfogta a betörőt és átadta az ügyészségnek. A törvényszék tegnap tartotta meg ügyében a főtárgyalást. Vádolt rendkívül naiv védekezése az volt, hogy azért akart az üzletbe éjjel behatolni, hogy az új nagy üzletet megtekintse. Nánássy Lajos erre kedélyesen jegyezte meg, hogy nappal bármikor szívesen látta volna, üldöztetve, sőt szíval is megkínálta volna, a miatt nem kellett éjjel betörni. A törvényszék hat hónapra ítélte a már ez ideig is négyszer büntetett betörőt.

§ Leszállított párbajbüntetés. Schwartz Dávid könyvelő és Grosz Sándor joghallgató a kereskedő ifjuság bálján történt jelentéktelen összeszólalkozás következtében múlt év március 5-én szigorú feltételekkel párbajt vívtak. A kardpárbajban mind a két fél súlyosan megsebesült. Grosz Sándor az oldalán és karján kapott két vágást, minek következtében hónapokig gyógykezelés alatt állott, sőt sérülése gyógyíthatatlan, mert jobb karja örökre meg lesz meredve. Schwartz Dávid is súlyos természetű sérülést kapott a kezén. A debreczeni törvényszék arra való tekintettel, hogy a párbajra újszólván semmi ok sem volt és Schwartz Dávid mégsem fogadta el az ellenfele részéről felajánlott békés elintézetést, Schwartz Dávidot négy hónapi államfogházra ítélte. Az ítélet ellen Schwartz Dávid fellebbezett. A tábla szüneti tanácsa tegnap tárgyalta ezen ügyet Kiss Endre tábla bíró elnöklete és Horváth Bálint táblabíró előadása mellett. A tábla az első bíróság ítéletét megváltoztatta és a büntetés tartalmát két hónapra leszállította. Grosz Sándor az első bíróság ítéletében annak idején megnyugodott és a reá mért nyolcz napi államfogházat már ki is töltötte.

§ Aki a lopásból él. Fiatal suhancz felett ítélkezett tegnap a debreczeni törvényszék. Batori Gábor hajdu-sámsoni tizenhétéves csavargó fiu ez, akit már két ízben büntettek lopásért. Első esetben, mielőtt még a tizenhat évet betöltötte volna, kilencz rendbeli lopásért 5 hónapi fogházat mért rá a törvényszék. Akkor elkerülte a súlyosabb büntetést, mert fiatal kora miatt börtönbüntetéssel nem volt sujtható. Mikor ezt kitöltötte, ismét bűnös utra tért, de a kiállott újabb büntetés sem javította meg

és tegnap négy rendbeli lopás elkövetése miatt ismét elítélte a törvényszék egy év és hathónapi börtönre.

Falkai László bűntügye.

— Törvényszéki tárgyalás. —

— Saját tudósítónktól. —

Lám micsoda körforgás az ember élete. Eppen ma van három hónapja, hogy Falkai László pénzeslevélhordó bement a törvényszéki épületbe egyik kapuján s úgy ment ki a másik kapun, hogy soha vissza nem tér ez épület, sőt e város tájékára sem, ma pedig ime ottan ült éppen annak a háznak egy termében, a honnan szökésre indult, mellette börtönőr s előtte a bírói emelvényen komoly férfiak, a földi igazság képviselői, kik ítélkezni ültek össze fölötte.

Az olvasó emlékezhetik még, hogy ez év május 28-án történt ez a szenzációs sikkasztás. Falkai László pénzes levélhordó Tóth János postakocsissal ment rendes körutjára. A kocsi az Alkotmány utczában megvárta azzal, hogy neki a törvényszéki épületben sok kézbesíteni valója van. A kocsi várt vagy három óra hosszat, de akár ítéletnapig is elvárhatott volna, mert Falkai a maga jószántából sohasem tért volna vissza. Délután azután konstataáltak, hogy Falkaival együtt tűnt el a postakocsiról kilencz pénzeslevél, melyben 36513 korona 98 fillér volt.

Néhány kisebb ügy ítélethirdetés elintézése után fogott hozzá a törvényszék első számú termében üléselő ítélőtanács a Falkai-est tárgyalásához. — Csak kiváltságosak lehettek a hallgatóság karzatán.

Az ítélőtanácsban nárai Szabó Géza törvényszéki bíró elnökölt. Kürthy István és Madarassy bírák szerepeltek szavazókként. A vádhatóságot dr. Gál Endre alügyész képviselte, míg Falkai védelmét dr. Vázsonyi Vilmos vállalta el.

A posta részéről Siket Traján posta tanácsos jelent meg.

Négy tanu van beidézve a tárgyalásra; a sikkasztó testvérbátyja: Falkai János, egy pátyi-i ismerőse: Szemesné s a védelem két tanuja: dr. Darvas Sándor és dr. Pálmai Izsó, Falkai volt házi orvosai, kik bir szerint arról vallanak, hogy Falkai a *paralízis* kezdő stádiumában van.

Háromnegyed tizkor vezette be egy börtönőr Falkai Lászlót. Világos barna ruha volt rajta. Sápadt arcát eléggé gondozott fekete körszakáll övezte. Lesütve szemét ült ott a vádlottak padján s arcza elpirult a hallgatóság közt levő néhány postásnak erős nézésére.

Most megszólalt az elnök, bejelentve, kiket idézett meg tanukként s ezek közt megkérdezte Falkai László bátyjától, Jánostól, akar-e majd vallani, mert joga van megtagadni a vallomást.

Falkai János: Akarok vallani.

A tanukat kiküldték s most az elnök kérdésével Falkaihoz fordult, ki halk, alig érthető hangon mondta el, hogy Bicskén született, 36 éves, református vallású, feleséges, öt gyermeke van, vagyona nincs, büntetve nem volt.

Az elnök: Bűnösnek érzi magát?

Falkai: Igen.

— Ön levélhordónak volt alkalmazva, mi volt a fizetése?

— 400 forint.

— Mi volt a feladata?

— Pénzesleveleket, utalványokat kézbesítettem.

Az elnök bemutatta aztán az utalvány-

ivet s ama tizenhat pénzeslevél jegyzékét, miket Falkai május 2-ikán átvett.

Az elnök: Megkapta ezeket?

Falkai: Meg.

— De ezekből kilenczet nem kézbesített. Mit csinált velük?

Falkai: hallgat.

Az elnök: Ön ezeket a saját czéljára fordította. Miért?

— A családom nagy nyomorban volt.

— Miért vitt el olyan nagy összeget?

— Nem gondolkodtam, annyi volt, azt elvittem.

Falkai kihallgatása azzal egyelőre véget ért.

Siket Traján a postakincstár képviselőjét kérdezte most az elnök. Ez elmondta, hogy Falkai mint postaszolga tett esküt s mint kézbesítő volt alkalmazva a versenyutcai hivatalnál. Elmondta, hogy a Falkai 116 utalványt, 16 pénzeslevelet s 28 csomagot vett át. Vázolta azután, hogy követte el Falkai a sikkasztást.

Az elnök: Hány pénzes levelet vitt el Falkai?

Siket: Mindazokat a leveleket, hetet, melyekben pénz volt, azokat elvitte, a többi pénzes levélben csak csekk volt.

— Mi a kincstár kára?

— 40.306 korona 69 fillér.

Az elnök konstataálta, hogy Falkai átadott egy rokonának 2000 koronát, ez megtérült, megtaláltak nála továbbá 33.500 korona készpénzt, fedezetül szolgál Falkainak egy aranylánca, 3 más apróság, köztük egy 65 filléres osztrák postabélyeg. Gondoskodott a bíróság, hogy a Falkai által vett két brémai hajójegyet értékesítsék ott.

Dr. Darvas Sándor gyakorló orvos volt az első tanu. Kezelő orvosa volt Falkainak. Kezelte a vádlottat és családját.

A tanu: Falkai súlyos beteg volt s még most is annak tartom.

Az elnök: Milyen volt az állapot Falkaiéknál?

A tanu: Bizony gyakran állva kellett receptet írnom, mert szék sem volt a szobában. Falkai nappal do'gozott, éjjel a gyermekeit ápolta. S mivel rendkívül gyöngye idegzetű ember, a kimerülés miatt összecsett, agyrendszere és idegrendszere teljesen megrendült, hiszterio epileptikus rohamok ismétlődtek nála, ugyannyira, hogy a betegség ma már magán viseli a paralizis karakterét.

Az elnök: Van-e valakinek kérdése?

Az ügyész: Nekem nincs!

A védő: De van nekem. Mert éppen ezekre a vallomásokra akarom majd indítványomat alapítani. (dr. Darvashoz) — Mi a véleménye Falkai elmeállapotáról?

— *Súlyos idegbetegnek tartom,* súlyos neurasztériában okvetlenül szenved s esetleg a paralizis kezdő stádiumában van.

Az elnök: „Esetleg“ az nem beszéd. Tessék határozottan nyilatkozni.

Dr. Darvas: Határozottan találtam a paralizisre vonatkozó tüneteket, de észleltem nála hiszterio-epilepsziát.

Az ügyész ellenozte a tanu megesketését, de a törvényszék a védő kérésére elrendelte.

Dr. Pálmai Izsó gyakorló orvos volt a következő tanu.

Az elnök: Kezelte ön Falkait?

Dr. Pálmai: Vagy két évvel az eset előtt kezeltem, kimerülést konstataáltam.

Kur'hy bíró: Micsoda kimerülés volt ez? Dorbézolásból származott-e?

Dr. Pálmai: Dorbézolni sohasem dorbézolt. Nálam házfelügyelő volt, hát én tudhattam ezt.

Dr. Vázsonyi védő: Mégis mi a baja annak a bajnak, mit Falkainál észlel?

Dr. Pálmai: Mi orvosok neurasztériának nevezzük ezt a bajt.

Özvegy *Szenes* Jánosné napszámo nő következett azután. Ehhez Vázsonyi védő tett kérdéseket.

A védő: Ismerte Falkait gyerekkorában?

A tanu: Ismertem, náluk szolgáltam s bizony Falkai holdkóros volt. Éjszaka mindig kiment az ágyából s járt az udvaron, tizenöt éves koráig járt ő így négy éves korától fogva minden új holdkor.

A tanu megeskették s utolsóának hivták be *Falkai* János műkertészt, a vádlott testvérbátyját. Az elnök kérdésére így beszélt.

— Én is bizonyíthatom, hogy az öcsém holdkóros volt kis korától egész nagykoráig. — Éjjelente kijárt az udvarra.

Az elnök: Azt tudja-e, hogy a vádlottnak egyszerre öt gyermeke volt beteg?

A tanu: Ugy volt, nagy szegénységben kinlódott, mi pedig nem tudunk segíteni rajta, mert magunk is kinlódunk.

Még Falkaihoz, a vádlotthoz tettek kérdéseket.

Az elnök: Mikor határozta el magát a sikkasztásra?

A vádlott: Véglegesen azt hiszem, csak itt a törvényszéken. De gondoltam rá többször, de nagy volt a küzködésem. Husz évig szolgáltam becsülettel...

Az elnök most felolvastatta Falkainak a családjához írott igazán megható levelét, hogy megmutassa milyen levelet tud írni az, kit elmebetegnek mondanak. A levél vége szól csak hetyke hangon, mikor beszámol arról, hogy sikerült a szökés.

Az elnök aztán kérdést tesz: van-e indítvány más?

Dr. Vázsonyi védő: Nekem van indítványom. Hallottuk Falkai bátyjától, *Szenes* től, hogy a vádlott gyermekkorában holdkóros volt, hallottuk az orvosoktól, milyen állapotúnak mondják őt. A paralizis nem oly betegség, mely ranghoz van kötve s mely csak muzeumi igazgatótól fölfelé szabad, hogy boldogítsa az embereket. Én tehát a szolgásonban levő Falkairól azt merészkedem feltételezni, hogy paralitikus. Én nem vagyok orvosi szakember, de az ügyész s a törvényszék sem az. Én tartozom védői kötelességemnek tehát azzal, hogy hitelt adva az itt elhangzott orvosi tanuskodásoknak, — kérjem Falkainak a törvényszék szakértő orvosai által való elmebeli megfigyelését. Ezt az én kérésemet a Falkai beszámíthatóságára vonatkozóan nem alterálhatja, hogy egy levelet magyarul meg tudott írni s benne elmondani a szökése történetét. Kérem tehát, hogy tekintve az orvostanuk vallomását s tekintve a Falkai mai természetellenes levertségét, kérem a vizsgálat kiegészítését a Falkai elmebeli állapotának megfigyelése tekintetében. De kérem kell azoknak a tanuknak a kihallgatását, kiket a bíróság kéréssem ellenére nem akart kihallgatni.

Az ügyész: A védő ur előterjesztése nem jön váratlanul; minden nagyobb ügyben megteszik azt a védők. Én ellenzem ez esetben az orvosszakértői vizsgálatot. Különböző Falkaira nézve kellemetlenebb volna, ha elmebajosnak mondanák. De nem látok semmi olyat a Falkai büncselekményében, mely elmebajra engedne következtetni.

Dr. Vázsonyi: Hogy Falkaira mi kellemesebb, az irrevoláns. Itt nem a kellemesség, hanem az igazság iránya dönt. Nem értem egyáltalán, mért ez a galopp, mért ez a gyorsvonati siettség e bűnügy letárgyalásában? Magyarországon nem fog semmi sem rombadőlni, ha Falkai fölött három héttel később fognak itélkezni.

A bíróság azután visszavonult s rövid

tanácskozás után hirdette ki határozatát, amelylyel **hozzájárult Falkai elmebeli állapotának megvizsgálásához.** A végtárgyalást ezen alapon felüggesztették.

UJDONSÁGOK.

* **Kinevezések.** Gróf Dégenfeld József főispán *Sipos* Györgyöt városi számtisztte, *Mihalovics* Gyulát pedig házipénztári tisztte nevezte ki.

* **Elismerés Debreczennek.** A honvédelmi miniszter felhívta az egyes törvényhatóságokat, hogy a mozgósítási előmunkálatokat végeztessék el. Annak idején elvégezte ezt Debreczen is, amelyre most meleg elismerés érkezett a minisztertől. — Leiratában azt mondja a honvédelmi miniszter, hogy Debreczen munkálatát „kifogástalan pontossággal és szakértelemmel teljesítette s ezért elismerését nyilváníja.“

* **A közigazgatási bizottság** tegnap délután letárgyalta az 1901-dik év első feléről szóló jelentést s a szakelőadók által kidolgozott 9 rendbeli munkálatot némi csekély módosítással elfogadta, azoknak a miniszterelnökhöz leendő felterjesztését elhatározta. E jelentésnek főbb pontozatait, ha lapunk tere megengedi, legközelebb közölni fogjuk.

* **Posta-távirda segédtszti tanfolyam Debreczenben.** A m. kir. posta-távirda és távbeszélő elnökigazgatója pályázati hirdetményt bocsátott ki, a mely szerint a kezelési szolgálatban alkalmazandó és 1000 koronától 1400 koronáig emelkedő évi fizetéssel és lakpénzzel javadalmazott postatávirda segédtsztek kiképzésére gyakorlati tanfolyamokat nyit. Ilyen tanfolyam lesz Debreczenben s már közelebb meg is nyílik.

* **Végh Gyula szabadságon.** Végh Gyula h.-főkapitány, a rendőrség bűnügyi osztályának főnöke nyolcz napi szabadságra ment.

* **Városi birtokok bérbeadása.** Debreczen város hatósága tegnap nyilvános árlejtést tartott, amelyen több birtokát adta bérbe. A nyilvános árlejtésen a hatóságot *Abrahám* László tisztifőügyész, *Király* Gyula gazdasági tanácsnok, *Papp* József számtiszt és *Kovács* Kálmán tb. jegyző képviselték. Az egyes birtokokra a legtöbbet ígérték a következők: A Józsakert és nagyerdő közt fekvő két hold földre *Kovács* József 36 koronát ígért. A Salétrom laktanya háta megetti földre *Szilágyi* József ígért 410 koronát. A sintér telep hátamegetti homokhordásos földre *Fekete* Imre ígért 122 koronát. A Tégláskert és vasut közt fekvő földre *Jolsvay* Imre ígért 910 koronát. A Varga kert melletti 21 hold 1270 négyszög öl földre *Nagy* Sándor ígért 1171 koronát. A postakert melletti tizennyolcz hold 300 négyszögölért *Szele* István ígért 1035

BECSINI

portland és román cément főraktára. Sajtolt téglá, sárga és piros elszigetelőlemez, gipszt legolcsóbb bevásárlási forrás. Legnagyobb raktár. A becsini cémentgyár. A kőbányagőzgyár egyedüli képviselője: **Stegmüller Árpád.** Debreczen, Köllgyár megrendelések pontosan teljesítetnek. Telefon 255. csei-utca 3 szám.

koronát. A város beltelkei után kiosztott 441 hold 26 négyszögöl földért ígért Polgári József 3610 koronát. A Tamássy-féle guti kaszállóért Kéki Sándor ígért 1275 koronát. A Barcsay-féle házutáni földért Pálffy József ígért 222 koronát. A Sétakert végében fekvő 1118 négyszögöl földért Hutflész Kázmér ígért 75 koronát. Az ispotály lapsi legelő föld bérletéért Hatvani Józsefné ígért 262 koronát. A boldogfalvai kert és mikepécsi ut közt fekvő harmincz kat. hold luczernás földért Biró Pál ígért 2005 koronát. Az új lovassági laktanyával szemben fekvő Juhász-féle majorsági földért Czípó Miklós ígért 265 koronát. A Hegedüs Istvánné-féle majorsági földért Czípó Miklós ígért 300 koronát. A hatvan-utcai faraktári hely bérletéért Stark Márton ígért 254 koronát. Az államvasuti pályaudvar melletti I-től IV. szám faraktári helyek bérletéért Stark Márton ígért 500 koronát. A váradutezai cigánysor helyén levő faraktári hely bérletéért Brünn Zsigmond ígért 402 koronát. A hatvan-utcai temető északi oldalán fekvő föld bérletéért Lengyel Imre ígért 60 koronát. A fehértemplomi ut jobb oldalán levő föld bérletére Horváth József ígért 400 koronát. A faáruraktár szövetkezet által birt faraktári helyiség bérletére Horváth János ígért 135 koronát.

* **A színházi bizottság** javaslatát a ma délelőtti 10 órakor kezdetét veendő rendes tanácsulésen veszik tárgyalás alá. Közönségünk lázas érdeklődéssel néz a tanács határozata elé és sokaktól hallottunk oly kijelentéseket, hogy a mai tanácsulés döntése messze kiható változásokat idézhet elő, nemcsak színházunk sorsa, de általában társadalmunk egyéb terein, sőt magában a színházi bizottság képviselőiben is. Minden fontossága mellett ezért is nagy horderejű a mai tanácsi határozat.

* **Elfogott kalapos kisasszony.** A debreczeni rendőrség tegnapelőtt táviratot kapott a budapesti rendőrségtől, hogy kutasson egy kisasszony után, a ki Budapesten egy urnót alaposan meglopott. A kisasszony ugyanis Theodorovits Emilné budapesti lakosnál vett ki szobát, a hol elmondta, hogy Debreczenbe való s mindent elkövetett, hogy háziasszonya bizalmát megnyerje. Egy szép napon aztán eltűnt a kisasszony s vele együtt eltűnt az urnó kétszázötven korona készpénze, egy tiz frankos aranya s több selyem ruhája. A kisasszony, mig Teodorovics Emilné távoljárt, a lakoszoba két ajtaját törte fel s úgy vette magához a jelzett összeget és értéktárgyakat. A budapesti rendőrség bünyügi osztálya Szótsbiztos kezébe adta az ügyet, a ki már el is csípte a betörő kisasszonyt. Az utcán találkozott Kónya Julis nevű leánnyal, a kinek már több ízben volt ügye a rendőrségnél. Szócsnek nyomban feltűnt, hogy a leány ugyancsak puczos s amellet olyan strucztoallas kalapja van,

hogy akarmelyik sanzonett énekesnő megirigyelhette volna tőle. Faggatóra vonta a leányt, megtudta, hogy utóbb Budapesten járt s lassanként megtudta azt is, hogy ő volt az a kisasszony, a ki a budapesti urnót kirabolta. Természetesen rögtön letartóztatta a leányt. A rendőrségnél eztán elvették a Kónya Julis diszes kalapját s kvártélyt adtak neki. A budapesti rendőrség, amelyet nyomban értesítettek a leány elfogatásáról, tegnap délután táviratban kérte a rendőrséget, hogy adja át a leányt a kir. ügyészségnek, ahol majd gondoskodnak arról, hogy a betörő kisasszony ingyen utazhassék Budapestre — hosszabb tartózkodásra.

* **Neki nem parancsol senki.** Nagy József talyigás akkor vágatott el a legsebesebben a baromvásártér előtt, mikor ott a legnagyobb forgalom bonyolult le. A rendőri szolgálatot vezető biztosnak ez feltűnt s egy rendőrt szalajtatott a talyigás után. Bajos munka volt ugyan, de azért megállásra bírta. A biztos kérdőre vonta a talyigást, aki erre nagy hetykén visszavágta: „Nekem, meg a lovamnak nem parancsol senki!” s azzal jót húzott a lóra s még sebesebben elvágatott. Nagynak most a rendőrség mutatta meg, hogy mégis csak parancsol neki valaki s kapott olyan büntetést, amely mérsékletre bírja a sebeshajításban, de a rendőrség iránt való respektusban is.

* **Az ev. ref. egyház küldöttel.** A protestáns irodalmi társaság nagygyűlését a folyó évben és pedig szeptember hó 19. és 20-án Miskolczon tartja. E nagygyűlésre a debreczeni ev. ref. egyháznak is küldöttek meghívást s az egyházat Simonffy Imre főgondnok, Kiss Albert lelkész és Balogh Ferencz presbyter theol. tanár fogják képviselni.

* **Gyakori vendég.** Sok baja volt már a debreczeni rendőrségnek Rácsai Ferenczcel. Kiltották a város területéről, azért ő minduntalan, amikor csak teheti, visszatér. Így jött vissza tegnap is, de a szemfüles rendőrség elcsípte s harmincznap büntetéssel sujotta. Azután tolonczolják. Ha újra visszatér, újra büntetik s újra tolonczolják. Szóval Rácsainak, aki imádja Debreczent, igen szép kilátásai vannak jövőjét illetőleg.

* **A háztűzhely védelme.** Debreczen városához tegnap jött meg Szabadkának amaz átirata, amelyben a házi tűzhely védelme ügyében a képviselőházhoz intézett feliratának pártolását kéri. Szabadka törvényhatósága tudvalevőleg törvényalkotását kéri arra, hogy senkinek semmiféle tartozásáért, adósságáért mindenét le ne foglalhassák. Legalább egy szobára való butora s a házban talált összes élelmi szerei vétessenek ki a foglalás alól. Kis iparos feldolgozásra váró nyers anyaga 400 korona erejéig ne legyen lefoglalható. Gazdálkodóknak öt hold földje, ennek megművelésére szükséges igavonó

barom, az öthold bevetésére szükséges mag, a család nagyságához képest hat hónapra való élelmi szer, az igavonó barmok élelmiszere, érintetlenül maradjanak. Ezzel az átirattal előbb a jog és pénzügyi bizottság, majd a tanács s végül még a közgyűlés foglalkozik.

* **A debreczeni cselédek rendszabályozása.** Debreczen gazdaszonyai részéről nagyon sok panasz hangzott már el, hogy felfogadott cselédek elszedik a felpénzt, kitűzik a szolgálatbalépés határnapját, azután többé nem látják őket. Ez a veszedelmes szokás már annyira átment a gyakorlatba, hogy a cselédleányok nem is csinálnak belőle lelkiismereti kérdést. A rendőrség bünyügi osztálya segíteni kíván a tarthatlan helyzeten s erős bírságolásokkal akarja elfojtani ezt a rendszert. Tegnap és tegnapelőtt történtek ilyen esetben feljelentések s a rendőrség bünyügi osztálya a felpénzt felvevő, de helyre nem állott cselédek fejéenként *negyvennyolcz koronára*, nem fizetés esetén *tizenketnap elzárásra* büntette. Hasonló sors vár minden további esetben a cselédleányokra.

* **Az elemi iskolák.** Az ev. ref. egyház presbitériumának kérelmére ma délelőtti ülésében már a városi tanács is foglalkozni fog az elemi iskola helyiségek szaporításának ügyével. Az az óhaj, hogy a gazdasági tanintézet épülete sürgősen béreltessék ki erre a célra, ez idő szerint nem megoldható. A gazdasági tanintézetből csak október 15-ére költöznek ki, de meg a bérlethez miniszteri beleegyezés is kívántatik, s mégsem eszközélhető ki olyan hamarosan, hogy a helyiségek kérdése már az is iskolai év elejére megoldassék.

* **Huszonöt éves jubileum.** Szabó Sándor Brassó város alkapitánya, *ki városunkban is igen sokan ösmernek*, e hó 24-én tölté be közszolgálatának 25-ik évét. Nevezett mint rendőr alkapitány szülő városában annak idején egyedül állott mint *magyar városi tisztviselő* s mint olyan, azóta mai napig is Brassó város magyarságának osztatlan bizalmát és szeretetét bírja. 1888-ban az ott lefolyt Emke közgyűlése, 1889. évben pedig a *Debreczeni Városi Dalegyület* erdélyrészi utja alkalmával igen fontos szerepet vitt és tevékeny részt vett azon ünnepélyek sikere érdekében Midőn itteni ösmerősei és barátai részéről mi is sietünk neki gratulálni: egyszeremind kifejezést kívánunk adni annak, hogy ezen jeles, tevékeny s a magyarság ügyét az ország határszélén oly igen szívén viselő emberbarát méltán megérdemelné, ha felsőbb helyen is — ez alkalmából — elismerésben és kitüntetésben részesítették.

* **Százkorona jutalom.** Elveszett aug. 25-én, vasárnap délután a nagyerdei Lövöldétől a Simonyi-ut közepéig terjedő uton egy fél gyémánt fülbevaló. Kéretik a becsületes megtaláló azt e lap kiadóhivatalába vinni, a hol százkorona jutalomban részesül.

* **Előleges értesítés.** Kontsek Géza nagy fűszer és csemego kereskedő, lapunk útján értesíti a nagyérdemű közönséget, miszerint üzlethelyiségeit s összes raktárait f. év november havában az ujonnan épült szomszédos Kardos-féle házba (Kardos és Bosznay üzletek közt) helyezze át.

Itt az idő, most vagy soha!!

Amidőn a tisztelt vevő közönségnek alkalma nyílik tetemes pénz megtakarításra, hogyha **czípő, kalap és fehérnemű** szükségletét kereskedésében fogja beszerezni, — hol már **Neumann Testvérek** megérkeztek. Szíves meggyőződésért kérve, vagyunk tisztelettel: **NEUMANN TESTVÉREK** Tisza-Palotában.

az őszi időnyre a legmerészebb kívánalmakat kielégítő óriási választékú férfi, női és gyermek **czípek, kalapok, nyakkendő, férfi és** **fiú ingek, valamint más uri divat-cikkkek** megérkeztek. Szíves meggyőződésért kérve, vagyunk tisztelettel: **NEUMANN TESTVÉREK** Tisza-Palotában.

TANÜGY.

Beírások a róm. kath. gymnasiumban. A helybeli róm. kath. gymnasiumban a beírások szeptember hó 2., 3. és 4. napján, d. e. 9—12 óra között folynak le. A *gymnasium VII. osztályába*, mely a kegyes-tanítórend kormányának intézkedése folytán megnyílik, *szintén nevezett napokon iratkozhatnak.* Váradi Károly, gymn. igazgató.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár veszélyben.

Budapest, augusztus 28. Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos német császár legutóbbi északi útja alkalmával a hajón egész társaságával füstölt halat evett. Mindannyian rosszul lettek. A császár állapota azonban gyorsan megjavult.

Öngyilkosság vadászkéssel.

Budapest, augusztus 28. Somogyi Zoltán fővárosi magánhivatalnok ma délután a Pannónia szállodába ment, ahol szobát bérelt. Néhány percz múlva egy vadászkéssel mellbe szurta magát. Kórházba vitték.

A primás tragédiája.

Bécs, augusztus 28. Farkas Lajos cigányprimás még mikor Pápán volt, szerelmi viszonyt folytatott egy szegény leánnyal. Ma ez a leány Farkas után Bécsbe érkezett, felkereste és vitriollal leöntötte, azután pedig elmenekült. — Farkas állapota veszedelmes.

Az orosz czár Franciaországban.

Montélimar, augusztus 28. Loubet elnök elutazása előtt a polgármestert és a község tanács tagjait fogadta, a kik gratuláltak neki politikájához és az orosz czár franciaországi látogatásához. A polgármester beszédére azt válaszolta Loubet, hogy Miklós czár dunquerquei és reimsi látogatása ugy Oroszországnak mint Franciaországnak bizonyosságot tesz arról, hogy ennek az érzelmeiben és érdekeiben egymáshoz oly közel álló két nagy nemzetnek a szövetsége hatalmas záloga a béke biztosításának. Azt bizonyítja továbbá, hogy a köztársaság kormánya a szabadság uralmával járó viszontagságok daczára okosan és szilárdan követi és fejleszti Franciaország hagyományos politikáját. Az elnök 11 órakor utazott Párisba.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Buza 1901 októberre 7.93
Buza 1902 áprilisra 8.33

Rosa 1901 októberre 6.88

Zab 1901 októberre 6.32

Tengeri 1902 májusra 5.08

Az irányzat állandó.

HIREK.

Éjjeli pósta.

× **Sarafov.** (Éjjeli express tudósítás.) Szófiából írják: A kormány abból a kényszerhelyzetből, melybe egyrésztől Románia reklamációi, másrésztől pedig a maczedon összeesküvők fenyegetései által került, úgy igyekszik szabadulni, hogy Sarafovot és társait a maczedon-bizottság pénzeinek elikkasztásával vádolja és így akar nekik ártani. Tény az, hogy Sarafov azalatt három év alatt, míg a bizottság vezére volt, egész szabadon rendelkezett annak pénzével és ezen idő alatt mintegy 800.000 frankot vett be. Ennek a pénznek legfeljebb egy negyed részét költötték „Maczedoniára”, vagyis bandák felfegyverzésére, míg a többit Sarafov és társai „agitációra” használták fel. Az is bizonyos, hogy Sarafov nagyobb összeget félre tett magának. Csakhogy Bulgáriának eddig még egy államférfinak se lehetett ártani azzal a váddal, hogy állami vagy más pénzeket sikkasztott. Ez ott megszokott dolog. Sarafovot a kormány ilyen uton nem fogja tönkre tehetni, annál kevésbé, mert Sarafov ma népszerűbb, mint valaha.

× **Párbaj tanár és tanuló között.** (Éjjeli express tudósítás.) A palermói egyetem egyik hallgatója a napokban provokálta az egyetem fizikai tanárát. A tanár a kihívást elfogadta. A párbajban, mely alig néhány perczig tartott, a tanár oly veszélyes szurást ejtett az egyetemi hallgatón, hogy annak felgyógyulásához alig van remény. — A párbaj okát még nem sikerült megtudni.

× **Frigyes császárné szobra.** (Éjjeli express tudósítás.) A „Sunday Times” azt írja, hogy Edvárd király elhunyt nővéreinek, Frigyes császárnénak szobrot fog emeltetni Németország valamelyik városában. A szobrot valószínűleg Majnai-Frankfurtban fogják felállítani.

× **A lengyelek elnyomtatása Németországban.** (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből jelentik, hogy szeptember havában Pozenben három honárulási pert is fognak tárgyalni, melyeket lengyelek ellen indítottak. A legérdekesebbek ezek között a pozeni és a thorni diákok ellen indított perek. A német postaigazgatóság kizárta a továbbításból azokat a levelező-lapokat, melyek „Jeszcze Polska nie zgineta” (Még Lengyelország nem veszett el), felirással, vagy pedig a lengyel himnus első soraival kerültek forgalomba.

× **Lopás a dohánytőzsdében.** (Éjjeli express tudósítás.) Furfangos ravasz-sággal lopták meg ma reggel a főváros egyik ismert dohánytőzsdéjének tulajdonosát. A károsult Morénó Janka, akinek az V. kerületben, Váci körút 6. szám alatt van szivartőzsdéje. Hét óra körül egy munkáskülsejű ember jött be a boltba és levélborítékot kért a tulajdonosnőtől. Míg ez az állványon keresgélt a kért boríték után, a munkás-ember felkapta épp akkor az asztalon fekvő hatszáz korona értékű bélyege-

ket tartalmazó nagy könyvet s elillant vele. Mire a tulajdonos hátrafordult, a tolvaj eltűnt. A rendőrség, amelynek bejelentették a furfangos lopást, nyomozást indított az az eddig ismeretlen tolvaj kézrekerítése céljából.

× **Életunt leány.** (Éjjeli express tudósítás.) Tóth Irén budapesti 20 éves házvezetőnő Dembinszky-utca 4. szám alatti lakásán az éjjel öngyilkossági szándékból morfiomot ivott. Az előhívott mentők ellenmérget adtak be az életunt leánynak, a kit hozzátartozói kérésére lakásán hagytak. Tettének oka szerelmi bánat.

× **A nyugdíjasok hazája.** (Éjjeli express tudósítás.) Az Egyesült Államok költségvetésének legfontosabb tételét a nyugdíjasok fejében kifizetett összeg képezi, mely a jelen évre 650 millió koronával van előirányozva. A nyugdíjasok száma körülbelül egy millió, akiknek a nyugdíjjogosultsága csaknem kizárólag az 1861—5-iki polgárháborúból dotálódik. A nyugdíjasok nagy része azonban nem öreg, kiszolgált katona, hanem többé-kevésbé lezármozottja a polgárháboruban részt vett harcosoknak. Ama 35 év alatt, mely a háboru befejezése óta elmúlt, az eredeti nyugdíjak már többször változtattak titulust. A nyugdíj örökséget képez, mely a buzgó választók, de különösen a republikánusok családjában apáról fiúra száll. Ugyanis a republikánus párt az, mely a választásokat leginkább korrumpálta a nyugdíjakkal.

× **Ristori.** (Éjjeli express tudósítás.) Ristori Adelaid, a híres olasz dráma művésznő a napokban ünnepeli nyolcvanadik születése napját. Ez alkalomból a nagy művésznő egész Olaszországban nagy ünnepelésben fog részesülni.

Véres harc a rendőrök és polgárok között.

— Saját tudósítónktól. —

Halálos kimenetelű verekedés volt tegnapelőtt éjjel Csávolyon, hol a polgárok és a rendőrök tüztek össze, mely alkalommal emberélet is esett áldozatul. A csávolyi tartalékos katonákat ugyanis fegyvergyakorlatra hívták be. Tegnap reggel kellett volna indulniok s előtte való este a községi korezmába jöttek össze mulatni. Este 11 óra után a rendőrök felszólították a korezmárost, hogy zárja be az üzletet, mire ez kijelentette, hogy a vendégek nem akarnak távozni.

A rendőrök később ismét bementek a korezmába s ekkor már a vendégeket szólították fel a távozásra. Ez a felszólítás azonban dühbe hozott néhány ittas állapotban volt tartalékost s közülök egy Bodák György nevű ember egy literes üveget vágott az egyik rendőr fejéhez. A két rendőr ekkor kardot rántott s ezzel rontottak a mulatókra, akik viszont széket kapkodtak fel s azokkal verték le a rendőröket, kik közül Lukács Flóris rendőr véres fejjel elmenekült, míg a másikat, Döme Pált, ott a korezmában agyonverték.

Azonban a polgáriak sem maradtak sértetlenül, mert az egyik rendőr kardjával felszakította Csolis Péter hasát, akinek a belei kifordultak, Dudás Miklósnak pedig

a karján vágta fel az ereket. A csendőrség még azon éjjel megindította a nyomozást s a verekedésben résztvevő egyéneket letartóztatták.

Gyilkosság lopás közben.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel Fencsen. Két fiatal legény a gyilkos, akik lopni akartak s mert rajta kapták őket, gyilkossággal akartak menekülni. Putyera Tamás és Kanosár Mihály fenei legények feltörték Weil kereskedő boltját, hogy dohányt lopjanak.

Amint a sötétben keresgéltek, valamit levertek az állványról. A zajra felébredt a bolthelyiség mellett alvó Weil, aki gyertyával a kezében benyitott a boltba. A két tolvaj menekülni iparkodott, de Weil megragadja a Putyera nyakát, hogy megakadályozza a szökésben. A megszorult legény, hogy menekülhessen, bicskát rántott elő s azt Weil oldalába dőfte. A kés Weilnak a szívére szurta keresztül s rögtön halált idézett elő.

Mire az áldozat felesége kijött a boltba, a két tolvaj már elmenekült, férje pedig halva feküdt a földön. A vizsgálóbíró és a kir. ügyész tegnap ért ki a helyszínre s az időközben letartóztatott két suhancz sirva vallotta be, hogy csak a dohányt akartak lopni.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: Fenyvessy Béla.

(Vége.)

Miska most már csakugyan nem tudott hová lenni a boldogságtól. Ujra a régi kedves helyre jut s azzal a bizalommal alkalmazkodik, mint az első percekben. Rádásul még több szerencse is vár rá. Amit remélni is alig mert ezek után, megtörténik a házassága is és magának mondhatja Erzsikét, akit tiszta szívéből igazán szeret.

Szóval egyszerre két család lett boldoggá. Az igazi boldogság azonban csak másnap következett be, amikor a Tomory Jenő igazolására törvényesen is konstátálták, hogy a Köröndy-féle régi vagyon nem Jerák Demetert, hanem a Köröndy családot illeti jogosan.

Alig laktak néhány napig az új lakásban s máris átkellett költözködni a sokkal kedvesebb helyre, a régi családi palotába, ahol minden egyes legkisebb tárgyhoz és helyhez is boldog multnak édes emlékei fűződnek.

Az inasoknak, akik gyors közbelépésükkel elősegítették a Köröndy család boldogulását s azt, hogy vagyonukhoz minél hamarabb hozzájuthassanak, gazdag jutalmakat adtak s mert ezek megtudták, hogy Miska milyen lépéssel tette jóvá hibáját, valamennyien szívesen hajoltak meg fennhatósága előtt. Mert Miska lett a fő ember közöttük.

Az aranyos, édes napok pedig csak ezután következtek. A palotában nagy fényvel ezután ültek meg két lakodalmat. Az egyik a Heléné volt, akit Tomory Jenő tett magáévá; a másik az Erzsike lakodalmát, ahol Miska volt a boldog vőlegény.

És azóta nyugalom, elégedettség, fény és pompa aranyozza be a Köröndy család életét.

5473

1901.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező következő földbirtokok u. m.:

1. A Dóka-féle 5 nyilas föld az 1902. év október hó 1-től az 1903. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
2. Hat nyilas és 1424 □ öl u. n. Posta-féle föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
3. Elep pusztai 2 és 5/8 nyilas tanya föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
4. A 143 holdat és 1000 □ ölet tevő Isten földje az 1902. évi október hó 1-től 1914. évi október hó 1-ig terjedő 12 évre.
5. 21 nyilas 758 □ öl Hatvan-utcai telmas föld, a Szegényház czéljaira kiszakított mintegy tiz hold kivételével, tehát 118 hold 1555 □ öl, az 1902. évi október hó 1-től, 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
6. Komlóskerti 26 nyilas és 4 □ öl föld és az ehhez tartozó régen szováti ut részt képezett 1 hold 1017 □ öl földterület az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
7. Komlóskerti földekből kiszakított 1 nyilas és 1020 □ öl föld az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
8. „Szikigyakori“ 388 hold szántó, kaszáló és legelő föld a Csukás csap-székkal együtt az 1902. évi október hó 1-től az 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
9. Vekeri 721 hold pusztja 1902. évi október hó 1-től 1914 évi október hó 1-ig terjedő 12 évre.
10. Kovács Pál-féle ház 16 hold ondódi földje az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
11. „Baranyi-féle háznak 22 hold 864 □ öl ondódi földje az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
12. „Bika“ „Lázár“ „Koncz“ és „Farkas“-féle házak utáni 35 hold 800 □ öl ondódi földek az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
13. „Dobozi“ vagy „Tábornoki“ féle ház utáni 12 hold 120 □ öl ondódi föld az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
14. A „Tóth“ ház utáni 200 □ öl kert az 1902. évi április hó 1-től 1908. évi április hó 1-ig terjedő 6 évre.
15. A „Tóth“ ház utáni 19 hold 1310 □ öl ondódi föld az 1901. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
16. A Csapó-utca 682. számú háznak 3 hold 1050 □ öl ondódi földje az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
17. A gilányi laktanya és a boldogfalvai kert közt a laktanya nyugoti részében a boldogfalvai kert északi végéig nyúló 5 hold legelő föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
18. A szegényházzal szemben fekvő tóczs mellett 44 hold föld épületekkel az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
19. A belvárosi kisdudóvó telek után kiosztott 5 hold 850 □ öl ondódi föld az 1902. évi október 1-től 1905. évi október 1-ig terjedő 3 évre.
20. A gépjavitó telep területéből használatra visszabocsájtott 18 hold 1200 □ öl föld az 1902. évi október hó 1-től 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.
21. A m. kir. Dohánygyár háta megetti föld 1902. évi október hó 1-től 1906. évi október hó 1-ig terjedő 4 évre.
22. A Simonffy-utcai 1 számú házutáni ondódi 6 hold 1200 □ öl kataszter szerint 7 hold 480 □ öl föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
23. A kisdudóvó alap tulajdonát képező Major Péter-féle 3 hold 550 □ öl ondódi föld 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
24. Az ohati erdőbeni legeltetés az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
25. Az Oláh ház utáni 26 1/8 hold föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.
26. A Csapó-utcai 681. számú ház utáni föld az 1902. évi október hó 1-től három évre a **f. évi október hó 16-án** délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adni fognak, a mely árverésre az árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál, a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s a kikiáltási ár 10%-a árverelni szándékozók által az árverés foganatosításával megbízottak kezeihez bánatpénzül készpénzben lefizetendő.

Debreczen, 1901. július hó 29-én.

A városi Tanács.

Apró hirdetések.

Csemege szőlő, turkosztán dinya, nye, észibarack, igen zamatos körték állandóan friss érkezés kapható **Czeglédy és Polgárnál.**

Barátital gyomor és fejfájásról gyors hatással bir, főraktár Czeglédy és Polgár üzletében.

Teljes ellátásra egy fiu vagy leány növendék uri családnál felvétetik. Egyháztér 5. I. em.

Kis kézi székér jó karban azonnal megvételik Czim a kiadó-hivatalban.

Egy csinos uri lakás 3 szoba, konyha és hozzá tartozó helyiségekkel Csokonai-utca 5. sz. a. kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott.

Teljes ellátásra egy intelligens leány izr. családnál felvétetik. Értekezhetni Darabos-utca 5. I. emelet.

Keresek egy fűszer-üzleti helyiséget Tóczós-kert I. járás 6.

Irodai makulatur papir métermázsánként 5 1/2 frt. Tizenháromváros-u. 25.

Több gyermek leány teljes ellátásra elfogadtatik Kandia utca 5 szám.

Saját termelésű tisztán kezelt asztali bor 1 liter 34 krajczár. — Csemege szőlő 1 kiló 16-20 krajczár. Kovács Mihály fűszer-üzletében. Gróf Dégenfeld-tér. Tisza-palota.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü ezukorka. Kapható Borsy-czukrárdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 dohoz 20 fillér.

Értesítés. Varrógép és kerékpár üzletemet Piacz u. 83. sz. al. (Geréby ház) helyeztem át. Deutsch Ede.

Igyunk ebesi artézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Bor üzlethez való állványok és butorok eladók Hunyadi-utca 12 szám.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb szintartó pamutból kötve jutányos áron beszerezhető **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. **Harsnya fejeléseket** elvállal

Tóczóskerti bor tisztán kezelt 99 és 900 évi termés eladó 50 literenkénti mennyiségekben is. Értekezhetni Széchenyi-utca 42. szám alatt.

Háztelek a Varga kertben és a Péterfia-utcán az országos tanítói árvaház mellett jutányos áron eladók. Értekezni, özv Varga Ferenczné tulajdonossal, Simonyi-ut. 19.

Egy jó forgalmu fűszer üzlet november 1-től kiadó. Honvéd-utca 38. szám. Értekezhetni ugyanott Nagy Mihály háztulajdonossal.

Szülők figyelmébe. A közlegő iskolai évadra ajánlom: saját készítésű kitűnő hangu **iskolai hegedűmet**, kitűnő berzsényfa vonóval ellátva 4 frt 50 krtól. továbbá elvállalok zongora és mindennemű hangszerek javítását és hangolását. **Schmidt S. udvari hangszergyáros.** Piacz utca 73.

DEUTSCH LAJOS

(előbb Varga Lajos fűszerkereskedésében.)

Piacz-utca 38. szám.

— olcsó árakon kapható —

legjobb minőségű

szobapadló-lakkok

Wischin és Nejedly-féle **bernstein lakk**, Weyrauch-féle **szesz-lakk**. Világhírű pilanlat alatt száradó Lechler-féle **Linoleum**.

Új kézmű- és rövidáru üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírű **Erdel Mihály**-féle bolthelyiséget (Piacz-utca, Bika szállodával szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től **kézmű és rövidáru-üzletet** rendeztem be.

Midőn megemlítem, hogy **Benyáts Emil** ur üzletében 10 évi működésem alatt alkalmam volt a n. é. közönség izlését és kívánalmait kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetésemmel, igényét teljesen kielégíthetem s legfőbb törekvésem lesz, kitarató szorgalom és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni.

Kérve becses pártfogását, tisztelettel:

ZENGEVALD GÉZA

Debreczen, Piacz-u. 14, Bika szállóval szemben

Építkezéseket,

tervezeteket és javításokat

szakszerűen és jutányos árban eszközöl

Hegedűs István,

építész.

Lakás és iroda: Csemete-utca 6. sz.

Első debreczeni nagyválasztékú

Előnyomda.

Női kézi-munkák iskolás leányok számára és hozzá szükséges szintartó selyem, selymes-pamut, kötő-pamut és horgoló-czérnák, szóval a kézi-munkához tartozó összes kellékek legelőcsőbb bevásárlási forrása

Füstös Testvéreknél,

Piacz-u. 12. Stenczinger házban.

A nyári idényre

legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott

JÉGSZEKRÉNYEKET,

önműködő Fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz-készülékeket.

Tükrözött

Kerti golyókat,

sodrony borítókat

és szabadalmazott

legujabb befűző üvegeket

legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és dísz-árak nagykereskedése.

DEBRECZEN, Piacz-u. 75

Ifj. Pájer József

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsan berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyhaeszközök nagy raktárát.

A tavaszi idényre: **Jégszekrényeket**, kerti üveggolyókat, fagylaltgépeket, hűtőket, czirlemezt festett dézsákat, vízkannákat, vedreket, szellőlámpákat.

Berndorf alpaca és chinaezüst evőeszközöket. eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret. eredeti gyári árakkal.

Függő-, szalon- és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kipróbálva, eredeti gyári áron.

Az alant sorolt cikkek a kitüntetett árakkal még folyton szolgálhatom u. m.

1 drb. csiszolt borosp. sz. díszszel	6 kr.	1 drb. majolka oszonnakés	10 kr.
1 " " vizesp. " " "	8 " "	1 pár feketekávés cs. fajenge	15 " "
1 " " vizesp. cs. " " "	12 " "	1 drb. 6 sz. karsbadi k. k.	17 drb. 3 frt 50 " "
1 " " vizesp. " " "	16 " "	1 " " " t. k. " " "	4 " "
1 " " borosü. sz. " " "	40 " "	1 " " " m. k. tálcz.	3 " 50 " "
1 " " vizesü. " " "	52 " "	1 " " " a. k. arany.	6 " 50 " "
1 " " borosü. cs. " " "	60 " "	1 " " " " díszes	12 " 50 " "
1 " " vizesü. " " "	75 " "	1 " " " " " díszes	3 " 50 " "
1 " " üvegtányér	5 " "		

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelengye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhető károkat megtérítek.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,

Debreczen, főpiacz.